

Erfgoedvereniging Heemschut, commissie Amsterdam
T.a.v. N.W.A. Vervat
Vondellaan 6
1217 RX Hilversum
vervat2000@yahoo.com
035-6244320

Stadsdeel Nieuw-West
T.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 2003
1000 CA Amsterdam

Betreft: aanvraag van een gemeentelijk monumentenstatus voor Johan Huizingalaan 91

Hilversum, 18 mei 2011

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur,

Bij deze verzoekt Erfgoedvereniging Bond Heemschut het gebouw van voorheen Caltex/Elima (tegenwoordig KAV), Johan Huizingalaan 91/Hemsterhuisstraat, conform de vigerende monumentenverordening aan te wijzen tot gemeentelijk monument.

Het gebouw is gerealiseerd naar een ontwerp van H.A.M. van den Berg in de jaren 1957-1961. Over deze architect is vrij weinig bekend. Onduidelijk is daarom hoe het gebouw in zijn oeuvre te plaatsen is.

Het pand van autoverhuurbedrijf KAV is gebouwd als een pompstation voor Caltex (tegenwoordig Texaco), met een achterliggend autogaragebedrijf, genaamd 'Elima'. Net als collega-bedrijven als Purfina, Esso en BP besteedde Caltex (California Texas Oil Corporation) in de wederopbouwperiode veel aandacht aan de architectuur van hun kantoor- en bedrijfsgebouwen. Elke benzineverkoopmaatschappij had voor haar stations standaardrichtlijnen en veelal vaste architecten. Caltex huurde vaak de architect L. Rondelap. In Slotervaart werd het gebouw, zoals geschreven, gerealiseerd naar ontwerp van H.A.M. van den Berg. Waarom is niet geheel duidelijk, mogelijk vanwege de wensen van de andere gebruiker (Elima).

Het bedrijfsgebouwen is een samenstel van twee bouwvolumes: een rechthoekig hoofdvolume met twee bouwlagen en een smaller bouwdeel van één bouwlaag, beide onder een plat dak. Het dak van het lage bouwvolume loopt over in een brede betonnen luifel waaronder benzinepompen stonden. In de oorspronkelijke situatie bevond zich centraal in het hoofdvolume een stallingsruimte voor auto's, met daaromheen gegroepeerd een showroom, wachtkamer, magazijn, was- en kleedlokaal en werkplaatsen en kantoorruimten. Via een betonnen helling of een noodtrap was de verdieping te bereiken.: vrijwel volledig ingericht als stallingsruimte voor auto's, met in de zuidoosthoek de kantine. In het lage bouwdeel bevonden zich de doorsmeerkuil, een wasruimte, wachtruimte en een hokje voor de pompbediende. De gevels van het gebouw zijn opgetrokken uit bruine bakstenen, gemetseld in een kettingverband. De gevels van het hoofdvolume zijn verbijzonderd met schokbetonnen vensterelementen.

De nood- en zuidgevel zijn geheel opgebouwd uit deze elementen, samengesteld tot een cassettengevel. In de zuidgevel bevinden zich drie gevelopeningen met garagedeuren, een 'gewone' deur en een raampartij die over de hoek doorloopt. De oostgevel heeft het meest gesloten karakter met drie grote vensterpartijen, opgebouwd uit vijftien elementen en drie venstertjes van één element. Tegen de westgevel staat het lage bouwdeel met een grote vensterpartij en twee deuren.

Het gebouw van Caltex/Elima is monumentenwaardig om de volgende redenen:

- typologisch als goed voorbeeld van een benzinestation met garage uit de wederopbouwperiode in een woonwijk en vanwege de inmiddels redelijk grote zeldzaamheid van een benzinestation met garage uit de jaren vijftig en zestig
- architectonisch vanwege de kwaliteiten van het ontwerp van architect H.A.M. van den Berg
- vanwege haar redelijk gaaf behouden karakter
- stedenbouwkundig vanwege de prominente ligging aan een belangrijke doorgaande route en een drukke kruising, hierdoor vormt het een belangrijk onderdeel van de Johan Huizingalaan en een herkenbare entree van de wijk
- cultuurhistorisch als illustratie van de snel groeiende automobiliteit in Amsterdam in de wederopbouwperiode

Hoogachtend,

Namens het bestuur van Erfgoedvereniging Bond Heemschut, commissie Amsterdam,
L.J. Eelman (voorzitter) en J. Kamerling (secretaris),

N.W.A. Vervat, commissielid